

- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), Biodiversity of Poland **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- PLACHNO B. 2003. Stanowiska rzadkich gatunków pływaczy *Utricularia* spp. w okolicy Tarnowskich Gór. – *Chrońmy Przyr. Ojcz.* **59**(3): 71–74.
- PODBIELKOWSKI Z. & TOMASZEWICZ H. 1982. *Zarys hydrobotaniki*. s. 531. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- ROZPORZĄDZENIE Ministra Środowiska z dn. 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin. Dz.U. Nr 14, poz. 81.
- SZAFER W. & ZARZYCKI K. (red.) 1972. *Szata roślinna Polski* **2**, s. 347. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiad. Bot.* **22**(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. *Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce*. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 2006. Red list of the vascular plants in Poland. – W: Z. MIREK, K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. SZELĄG (red.), *Red list of the plants and fungi in Poland*, s. 11–20. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- ŻUKOWSKI W. 1974. Rozmieszczenie gatunków z rodzaju *Utricularia* L. w Polsce. – *Bad. Fizjogr. Pol. Zach., Tow. Przyj. Nauk, seria B* **27**: 189–217.

GRZEGORZ ŁAZARSKI, *Zakład Taksonomii Roślin, Fitogeografii i Herbarium, Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, 31-501 Kraków, Polska; e-mail:grzegorz.lazarski@uj.edu.pl*

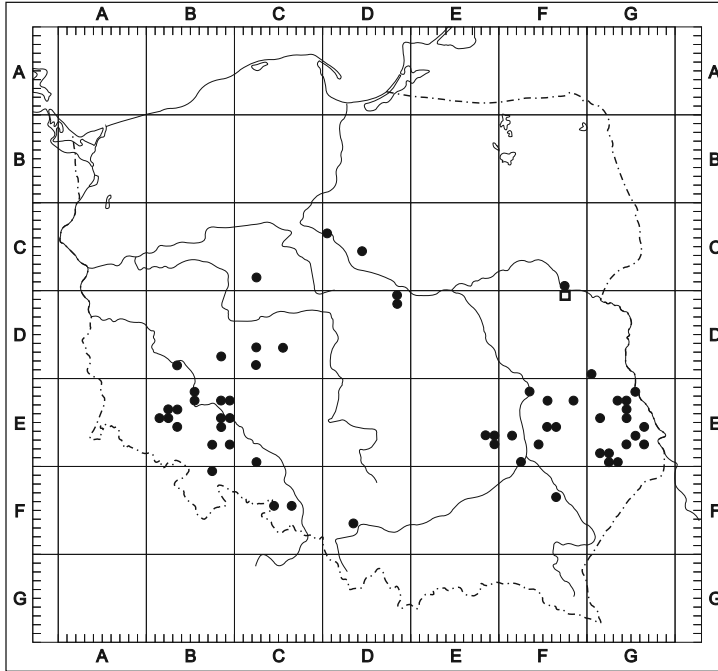
Przyjęto do druku: 23.08.2012 r.

***Rosa jundzillii* (Rosaceae) na Wysoczyźnie Siedleckiej**

Rosa jundzillii Besser występuje w środkowej i południowo-wschodniej Europie. Zwarty zasięg ciągnie się stosunkowo wąskim pasem od południowo-wschodniej Francji poprzez Alpy i Karpaty po zachodnią Ukrainę. Poza tym rozproszona jest na Bałkanach i Kaukazie (POPEK 2007). W Polsce *R. jundzillii* występuje rzadko, przy czym większość stanowisk zgrupowana jest w dwóch regionach – Wyżyna Lubelska i wschodnia krawędź Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej oraz Pogórze Sudeckie i Nizina Śląska. Stanowiska położone na północ od wymienionych obszarów wyznaczają północną granicę zasięgu tego gatunku.

W roku 2007 w północno-wschodniej części Wysoczyzny Siedleckiej (KONDRACKI 2002) odnaleziono dwa stanowiska *Rosa jundzillii*, które wraz z opublikowanym wcześniej stanowiskiem w Drohiczynie (WROŃSKA-PILAREK & JAGODZIŃSKI 2009) wyznaczają północną granicę zasięgu gatunku (Ryc. 1).

W sierpniu 2011 r. przeprowadzono kontrolę stanowisk *Rosa jundzillii* na Wysoczyźnie Siedleckiej. Określono liczebność populacji, siedlisko – w oparciu o 4 zdjęcia

Ryc. 1. Rozmieszczenie *Rosa jundzillii* Besser w Polsce. ● – stanowiska publikowane, □ – stanowiska nowe

Fig. 1. Distribution of *Rosa jundzillii* Besser in Poland. ● – published sites, □ – new sites

fitosocjologiczne i kondycję osobników. Stanowiska zlokalizowano według najbliższej miejscowości i kwadratu ATPOL o boku 2,5 km (ZAJĄC 1978; ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Mapę rozmieszczenia (Ryc. 1) wykonano w oparciu o dane zamieszczone w „Atlasie rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce” (ZAJĄC & ZAJĄC 2001) oraz publikacjach późniejszych (CZARNA 2009; WROŃSKA-PILAREK & JAGODZIŃSKI 2009).

CHARAKTERYSTYKA STANOWISK *ROSA JUNDZILLII* NA WYSOCZYŹNIE SIEDLECKIEJ

I. Bartków gm. Korczew, FD0720, FD0730, FD0731, pierwsza obserwacja 5.08.2007; *Rosa jundzillii* rośnie w zaroślach z klasy *Rhamno-Prunetea* (zdjęcie fitosocjologiczne poniżej), wykształconych na około 900 m historycznej miedzy rozgraniczającej dawne grunty majątku w Korczewie od gruntów chłopskich. W roku 2011 na stanowisku tym stwierdzono występowanie 15 starych krzewów. 11 rośło w miejscach, gdzie zarośla zostały silnie przeredzone, wszystkie były w dobrej kondycji i obficie owocowały. Cztery krzewy były zagłuszone przez silnie zwarte zarośla *Prunus spinosa* L., trzy z nich miały wszystkie pędy żywe, ale bardzo słabo owocujące, jeden był zamierający. Odległość pomiędzy osobnikami skrajnymi wynosi około 700 m.

Zdj. 1. Bartków 25.08.2011, powierzchnia 30 m². Zwarcie warstwy b – 90%, pokrycie warstwy c – 70%. *Prunus spinosa* 3, *Rosa jundzillii* 3, *Rubus caesius* 3, *Dactylis glomerata* 3, *Hieracium umbellatum* 3,

Medicago falcata 2, *Elymus repens* 1, *Poa pratensis* 1, *Centaurea jacea* 1, *Agrostis gigantea* 1, *Trifolium medium* 1, *Cirsium arvense* +.

Zdj. 2. Bartków 25.08.2011, powierzchnia 30 m². Zwarcie warstwy b – 30%, pokrycie warstwy c – 90%. *Rosa jundzillii* 4, *Prunus spinosa* 1, *Rubus caesius* 4, *Urtica dioica* 4, *Dactylis glomerata* 2, *Elymus repens* 2, *Equisetum arvense* 1, *Galium aparine* 1, *Torilis japonica* 1, *Artemisia vulgaris* +, *Agrostis gigantea* +, *Geum urbanum* +, *Galeopsis bifida* +, *Cirsium arvense* +, *Knautia arvensis* +.

Zdj. 3. Bartków 25.08.2011, powierzchnia 30 m². Zwarcie warstwy b – 70%, pokrycie warstwy c – 50%. *Pyrus communis* 3, *Prunus spinosa* 2, *Euonymus europaea* 2, *Rosa jundzillii* 2, *R. dumalis* 1, *Rhamnus cathartica* 1, *Sambucus nigra* 1, *Viburnum opulus* 1, *Rubus caesius* 2, *Elymus repens* 2, *Urtica dioica* 2, *Artemisia vulgaris* 1, *Agrimonia eupatoria* 1, *Centaurea jacea* 1, *Torilis japonica* +.

II. Knychówek gm. Korczew, FD0721, pierwsza obserwacja 30.08.2007; stwierdzono obecność czterech krzewów rosnących na skarpie przydrożnej w zaroślach *Prunus spinosa*. W roku 2011 odnaleziono tylko dwa krzewy *Rosa jundzillii*, które były bardzo silnie zagłuszone przez intensywnie rozrastające się zarośla tarniny. Obydwa osobniki wykazywały znaczne obniżenie żywotności, przejawiające się zamieraniem najsilniej zacienionych gałęzi i bardzo słabym owocowaniem.

Zdj. 4. Knychówek 25.08.2011, powierzchnia 40 m². Zwarcie warstwy b – 100%, pokrycie warstwy c – 50%. *Prunus spinosa* 5, *Rosa jundzillii* 2, *Crataegus monogyna* +, *Dactylis glomerata* 4, *Coronilla varia* 2, *Calamagrostis epigejos* 1, *Trifolium medium* 1, *Elymus repens* 1, *Tanacetum vulgare* +, *Artemisia vulgaris* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Agrostis capillaris* +.

Podziękowania. Panu prof. Jerzemu Zielińskiemu bardzo serdecznie dziękuję za pomoc w oznaczeniu *Rosa jundzillii*.

Summary. *Rosa jundzillii* (Rosaceae) in Wysoczyzna Siedlecka region. The paper presents two new sites of *Rosa jundzillii* Besser situated on the northern border of the species range in north-eastern part of the Wysoczyzna Siedlecka geographic mesoregion. The location of sites was given with reference to the closest town and the ATPOL square of a side of 2,5 km. Now (the year 2011) the population of *R. jundzillii* in published sites and at the same time in the whole mesoregion amounts 17 fruiting shrubs.

LITERATURA

- CZARNA A. 2009. Rośliny naczyniowe środkowej Wielkopolski. s. 182. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.
- KONDRACKI J. 2002. Geografia regionalna Polski. s. 370. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- POPEK R. 2007. Dziko rosnące róże Europy. s. 118. Officina Botanica, Kraków.
- WRÓŃSKA-PILAREK D. & JAGODZIŃSKI A. M. 2009. Pollen morphological variability of Polish native species of *Rosa* L. (*Rosaceae*). – *Dendrobiology* **62**: 71–82.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiad. Bot.* **22**(3): 145–155.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. s. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- PAWEŁ MARCINIUK, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, ul. B. Prusa 12, 08-110 Siedlce, Polska; e-mail: pawelm@uph.edu.pl*

Przyjęto do druku: 17.07.2012 r.